

CONSULTA

PREVIA ▪ LIBRE ▪ INFORMADA

A LOS PUEBLOS Y COMUNIDADES INDÍGENAS,
PERSONAS CON DISCAPACIDAD, POBLACIÓN
LGBTTTIQ+ Y PERSONAS AFROMEXIQUENSES

PARA LA IMPLEMENTACIÓN DE ACCIONES AFIRMATIVAS Y SUS FORMAS DE AUTOADSCRIPCIÓN EN
EL PROCESO ELECTORAL 2024 EN EL ESTADO DE MÉXICO.

Mazahua

SKUAMA JANGO OTR'Ü RA DYÖNÜJI YE JŊIŊI ÑE YE JŊIŊI JANGO KAARAÄ YE NTE'E YO ÑATRJO, YE NTE'E YO SÖDYE O DYA SÖ'Ö RA Ñ'ÜNÜ, YE NTE'E YO PJÉZHI LGBTTTIQ+ ÑE YE NTE'E YO NA POTRÜJÜ NGEK'UA RA TSJAJI K'O NA JO'O JANGO RA MAMA NRENXE YE NTE'E JANGO RGA MBAARAÄJI NUDYA RA Ñ'ES'EJI YE NTE'E YO RA MANDAJO NE KJÉ'É 2024 A TS'IB'ONRO

Nú Instituto Electoral a Ts'ib'ono, jango ga mama kja yo ts'ijña d'aja, yeje, jñite ts'icha, na yeje nreb'ezhe ñe nzite d'aja nre'e d'aja nreb'ezhe otr'ü ñe na yeje kja Tr'axiskuama Política a B'onro jango kjarā nrenxe ye munro nte'e; ts'ich'a nreb'ezhe k'o otr'ü, na yeje, na jñi'i ñe na nziyo; dyéch'a d'aja nreb'ezhe otr'ü ñe dyéch'a na jñi'i ñe dyéch'a yenzho nreb'ezhe otr'ü, na jñi'i ñe na ñ'anto kja ne Tr'axiskuama Nú Arkate nzhontrjo ñe mandajots'eje a B'onro; nzinzho segundo nreb'ezhe, dyéch'a jñi'i, dyete ñante jñinzho nreb'ezhe otr'ü ñe na yeje, ñe nre'e I ñe V; dyete yente d'aja nre'e I, III, V ñe VI; dyete nre'e XXXV ñe yedyetenzitejñinzho nreb'ezhe ts'ich'a kja Código Electoral a Ts'ib'ono; tsich'a kja ne Trjurü General kja Derecho Lingüístico kja yo Jñiñi Jñatrjo, dyech'a ts'ich'a Bis kja Ley General Federal ngek'ua ra Ts'as'üji k'a dya s'ajä ye nte'e ñe ra k'ueñe nú Discriminación, nziyo na jñi'i nreb'ezhe kja ne Ley General ngek'ua ra tsjapüji ngenra nrenxe ye nte'e yo Södye o dya Sö'ö ra ñ'ünü a Ts'ib'ono, yeje, ñanto, dyech'a yeje, dyech'a jñi'i ñe dyech'a nziyo kja Ley kja Derechos ñe Cultura Indígena a Ts'ib'ono ñe jñinzho kja Ley ngek'ua ra Preveniboji, Ra ts'as'üji ñe ra K'ueñe k'a dya S'ajä ye nte'e a Ts'ib'ono:

MATR'Ü

Ye nte'e yo me jñiñi ñe ye jñiñi jango kjarā ye nte'e yo ñatrjo, ye nte'e yo södye o dya sö'ö ra ñ'ünü, ye nte'e yo pjézi LGBTTTIQ+ ñe ye nte'e yo na potrüü a Ts'ib'ono, ra participaboji JANGO OTR'Ü RA DYÖNÜJI YE JŊIŊI ÑE YE JŊIŊI JANGO KAARAÄ YE NTE'E YO ÑATRJO, YE NTE'E YO SÖDYE O DYA SÖ'Ö RA Ñ'ÜNÜ, YE NTE'E YO PJÉZHI LGBTTTIQ+ ÑE YE NTE'E YO NA POTRÜJÜ NGEK'UA RA TSJAJI K'O NA JO'O JANGO RA MAMA NRENXE YE NTE'E JANGO RGA MBAARAÄJI NUDYA RA Ñ'ES'EJI YE NTE'E YO RA MANDAJO NE KJÉ'É 2024 A TS'IB'ONRO.

Jango ga kja'a ye jñajya:

I. Jinga ra tsjapüji tr'önü ye nte'e:

Ra mbaraji jango ga jñanra ye jñiñi ñe jango kjarā ye nte'e yo ñatrjo, ye nte'e yo södye o dya sö'ö ra ñ'ünü, ye nte'e yo mama ngejeji LGBTTTIQ+ ñe ye nte'e yo na potrüü, ñe jango rga jizhijyo kja política, jango rga mama ga kajayjo, ngek'ua ra jmutüji ye jña'a ngek'ua ra tsjaji k'o na jo'o nudya ra ñ'es'eji na yeje ye nte'e yo jeko ra mbézhi ra kjé'É 2024 a Ts'ib'ono.

II. K'o ra dyönüji

Ra dyönüji ye jñajya ngek'ua ra nuji na jo'o ñ era zoji nura köxanteji ñe dya ra jñüpküji, ye jñajya:

- K'a ra sö'ö ra ñ'es'eji ye nte'e jeko ra mbézhi kja kja política yo me jñiñi o ñatrji, ye nte'e yo södye o dya sö'ö ra ñ'ünü, ye nte'e yo mama ngejeji LGBTTTIQ+ ñe ye nte'e yo na potrüü jeko ra mbézhi kja yo ayuntamiento ñe kja yo diputación kja yo jñiñi.
- Ye arkate ñe ye skuama ngek'ua ra mamaji k'a ne ñ'ejeji kja yo jñiñi un kjarā yo ñatrjo.
- Skuama k'a ri mama k'a b'ejmi södye o dya sö'ö ra ñ'ünü ye nte'e.
- K'a ra mama zeje k'a nte'e kjo jango ne'e ra xipjiji o jango ga zö'ö o jeko ne'e nziga kja'a nrixi o b'ézo.
- Na skuama k'a ra mama kjo na kjuana ngeje o ne ñ'eje kja yo nte'e yo na potrüü.

Jango gua otr'ü gua mama yo dyaja ye jña'a, ya pjongüji e jña'a ñe ra tsjai k'o ne jyod'ü ngek'ua ra mbedye ye nte'e ra participaboji ñe ra mimi k'o ra ña'a mborā angezeji ñe ñetseji kja política ñe nú jango ra juajñüji ye nte'e yo ra ñ'es'eji jeko ra mbézhi ye nte'e kja yo jñiñi ñe ye nte'e yo me jñiñi yo ñatrjo, ye nte'e yo södye o dya sö'ö ra ñ'ünü, ye nte'e yo mama ngeji LGBTTTIQ+ ñe ye nte'e yo na potrüü jango ra ñ'es'eji yo ra mandajo ne kjé'É 2024 a Ts'ib'ono.

III. Ye nte'e yo ra dyönüji

a) Ye nte'e yo ra tsjapüji tr'önü:

- Ye nte'e yo menzumü kja yo jñiñi ñe ye jñiñi yo ñatrjo;
- Nte'e yo södye o dya sö'ö ra ñ'ünü;
- Ye nte'e kja LGBTTTIQ+, ñe
- Nte'e yo na potrüü yo meafricats'ib'ono.

b) Arkate yo ra otr'ü a xoñi:

- Instituto Electoral a Ts'ib'ono, ko nú Comisión de Igualdad de Género y No Discriminación.

c) Ngunb'öpji k'o ra möji ye b'epji yo ra tsjaji:

- Jmurü ye nte'e yo pjoxante kja jñiñi;
- Ngunxörü, ñe
- Ye Partidos políticos.

d) K'a munro k'a ra ñaña ye nte'e

- Nú Comisión kja Derechos Humanos a Ts'ib'ono, ñe
- Ye nte'e yo ra nräkä: nte'e k'o ra ne'e ra participabo k'a ra nräkäji k'o ra ñ'eme nú Instituto Electoral a Ts'ib'ono k'a ra otr'ü ra dyönüji ñe ri kös'üji ye nte'e, k'o dyok'o ri k'as'ü ñe ri kös'üji ye nte'e kja jñiñi ñe ye jñiñi jango kjarā ye nte'e yo ñatrjo, nte'e yo södye o dya sö'ö ra ñ'ünü, nte'e kja LGBTTTIQ+ ñe ye nte'e yo na potrüü yo meafricab'onro ngek'ua ra tsjaji k'o na jo'o ñe jango ra neji rga mbaraji nudya ra ñ'es'eji yo d'adyi nte'e yo ra mandajo ne kjé'É 2024 a Ts'ib'ono.

IV. Jango rge tsaji yo e chonü

1. Jango rga tsjaji tr'önü

- Nreze k'a o mama nú Consejo General rgo tsja'a tr'önü ñe astadya ra dyöte nziyo ne zana septiembre ne kjé'É 2023, nú Instituto Electoral a Ts'ib'ono, ko nú Unidad de Comunicación Social, ra pjötr'ü ye skuama yo na kjuana rge pöpjiji, un ra tsjapüji ngenra nrenxe ye nte'e ñe ra participabo nrenxe kja política ye nte'e yo n'año, dya ga mpizhiji ñe dya säjaji.
- Jango rga kja'a k'a pjoro jango ra zojo ye nte'e.

Pjoro	Jange ra mimi ts'a k'a pjoro / Jango ga kja'a	Pa'a
K'a pjoro jango ra mamaji k'o na jo'o ñe na kjuana ra tsjaji mbara ye nte'e yo dya s'ajä ma emeji jeko ra mbézhi k'a na te'e.	Ra tsjaji kja internet jango ra pjongüji kja in redes sociales nú Instituto Electoral del Estado de México: nziga kja'a nú YouTube ñe nú Facebook Live.	Zana Septiembre

2. Ye pa'a yo ra tsjaji tr'önü

Nreze ne pa'a dyote tsich'a ne zana septiembre asta ne pa'a dyote ne zana octubre ne kjédya.

Jango ra tsjaji tr'önü:

a) Ra tsjaji kja línea nukja ts'isitio jange ra dyönüji, nú b'üb'ü a: www.ieem.org.mx

b) Pjoro jango ra tsjaji tr'önü

Ra tsjaji k'o jñinzho pjoro jange ra tsjaji tr'önü ne zana septiembre ñe ne zana octubre ne kjédya, k'o ra matr'üji ye jñiñi ñe ye jñiñi yo ña'a jeko nre ma jña'a, nziga kja'a: jñatrjo, mexicano, hñahñu, b'otjuna, pjiekjajo; ye nte'e yo södye ñe dya sö'ö ra ñ'ünü; ye nte'e LGBTTTIQ+ ñe ye nte'e yo na potrüü yo me afro'b'ono; ñe ye nte'e yo nrägxoñi kja ye organización ñe ñana ye nte'e.

Nzi ga na pjoro ra mbés'i na nte'e k'a me ri pjarā k'a ntema k'a ra mamajinu ñe nro ri menzumü kja ye ngarā nte'e yo dya s'ajä, ngek'ua ra mimi un jango ra zoji ra mamaji k'o kajaji, ra ngijñiji na jo'o k'o ts'a'a ñe ra zonaji k'o b'ezhi ra tsjaji ngek'ua ra tsjapüji ra zezhi ñe ra te'e in ngaraji ñe ra mimi k'a d'aja in nteji kja política k'a ra mama k'o ne jyod'üji.

Jango ra tsjaji k'e jmurü, k'e pa'a ñe jeko ma ora ra ts'a'a k'e pjoro jango ra tsjaji tr'önü ra mamaji jango ra jizhiji k'o ra tsjaji, ma ra nguarüji, k'a video k'a o grababo nrenxe k'o o tsjaji ra mimitrojnu ngek'ua ra sö'ö ra nu'u ye nte'e yo ra ne'e ra nuji na yeje ngek'ua nra ra mbaraji k'o ts'a'a.

c) Jango ra ngarā ye nte'e yo ra nrürü k'o ra dyönüji

Ra ngamaji nte'e k'o paradya k'e jña'a k'o ne jyod'ü ra mbarā ye nte'e ñe jyäb'äji mexa nuk'ua ra nrütüji k'o ra dyönüji ye nte'e yo kja jñiñi ñe ye nte'e yo ñatrjo, ye nte'e yo södye ñe dya sö'ö ra ñ'ünü, yo mama ngeji LGBTTTIQ+ ñe ye nte'e yo na potrüü yo me afrots'ib'ono; ngek'ua ra jmutüji k'e jña'a k'o ne jyod'ü ngek'ua ra tsjapüji ngenra ye nte'e ne kjé'É 2024 a Ts'ib'ono ma ra ñ'es'eji ye nte'e yo jeko ra mbézhi.

Ma ra tsjaji ye pjoro jango ra dyönüji ye nte'e ñe nukja modulo, ra matr'üji ye nte'e yo ra participabo k'a ra nichí k'a skuama k'a xipjiji cedula k'a ne jyod'ü (Xi jus'ü d'aja Cedula nú ne tsjaji tr'önü).

- Ra jyäb'äji e módulo k'o ra sö'ö ra nrünüji ma möji nuk'ua n'anguarü, ra mimi k'o dyote jñiñi a Ts'ib'ono, kja ye pa'a ñe jango ra jizhiji nú jango ra tsjaji tr'önü.
- Ñeje, nro mimi k'a na módulo k'a dyok'o ra ñ'ünü nukja edificio a nre'e kja Instituto Electoral del Estado de México, k'a b'üb'ü a Paseo Tollocan No. 944, Col. Santa Ana Tlapaltitlán, C.P. 50160, Toluca, Estado de México.

3. K'e pa'a k'o ra jmutüji nrenxe k'e jña'a k'o o nrürü yo o tsjapüji tr'önü

Nreze ra dyote d'aja asta ra dyote nziyo ne zana octubre ne kjédya 2023, ra jmutüji ñe ra tsjoküji kja computadora k'e chju 'u ñe k'e jña'a k'o kis'i kja ye skuama cedula k'oo jmutüji ma o tsjaji ch'önü; ma a rge nguarü ra tsjoküji kja computadora, ra jmutüji k'e jña'a k'o o mbedye ngek'ua ra jichiji k'a Comisión de Igualdad de Género y No Discriminación, ngek'ua ra nuji k'o ne jyod'ü ye nte'e ñe ra mbenpeji nú Consejo General del Instituto Electoral del Estado de México ñe, ma rge jyöd'ü, ra tsjai k'o ne jyod'ü k'a ra mebi k'a trjurü k'a ne jyäbi.

V. Jango ra nrürüji

Mbara xi gi ne'e re pjarā jango rga kja'a yo nú matr'ü ye nte'e ra participaboji ñe ra tsjaji tr'önü, unüji nú b'ezhejna yenzho yeje yeje yenzho tsich'a yenzho jñi'i otrjo otrjo, k'e b'ezhe k'o ch'äkä yenzho otrjo d'aja jñinzho ñe yenzho otrjo d'aja nzinzho.

VI. K'o dya tsjapüji ngenra rgo ts'a'a

K'o dya tsjapüji ngenra rgo ts'a'a nú matr'ü ye nte'e, ngejnu Comisión de Igualdad de Género y No Discriminación del Instituto Electoral el Estado de México.